

Τα αιολικά πάρκα υπηρετούν την περιβαλλοντική προστασία

άρθρο
του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΛΑΔΑΚΑΚΟΥ*
*Πρόεδρος της ΕΛΙΕΝ

Προσφάτως, η μετεωρολογική υπηρεσία του ΟΗΕ έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με την υπερθέρμανση του πλανήτη και προειδοποίησε ότι οι μέχρι τώρα προσπάθειες για την αναστροφή της κλιματικής κρίσης είναι ανεπαρκείς. Όλα δείχνουν ότι η αποσταθεροποίηση του κλίματος έρχεται νωρίτερα από ό,τι περιμέναμε. Γι' αυτό η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να εφαρμόσει με μεγαλύτερη ένταση πρόσθετες πολιτικές και μέτρα περιορισμού της αύξησης της θερμοκρασίας. Σε επίπεδο σχεδιασμού, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προσφέρει ένα πλαίσιο πολιτικής στόχευσης ώστε η Ευρώπη να γίνει η πρώτη ήπειρος στον πλανήτη που θα πετύχει μέχρι το 2050 την κλιματική ουδετερότητα, δηλαδή μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα. Βασικός πυλώνας αυτής της στόχευσης είναι η αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, όπως η αιολική ενέργεια. Το περιβαλλοντικό όφελος των αιολικών πάρκων δεν αμφισβητείται. Ενδεικτικά, καταγράφονται παρακάτω κάποια από τα βασικά περιβαλλοντικά οφέλη:

❶ Αποσοβούν σημαντικές εκπομπές διοξει-

δίου του άνθρακα. Τα αιολικά πάρκα, που λειτουργούν στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του 2023, εξοικονόμησαν σε ένα έτος τόσες εκπομπές CO₂ όσες εκπέμπονται από το περίπου 76% των επιβατικών αυτοκινήτων που κυκλοφορούν στη χώρα.

❷ Εκτελούν έργα αποκατάστασης και αναδάσωσης. Τα αιολικά πάρκα υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τις εκτάσεις όπου επεμβαίνουν. Επιπλέον αναδασώνουν και άλλες εκτάσεις ή εκτελούν ισόδυναμα δασοτεχνικά έργα για την προστασία των δασών, σύμφωνα με τις υποδείξεις της δασικής υπηρεσίας. Μέχρι σήμερα, χάρη στα αιολικά πάρκα έχουν αναδασωθεί ή έχουν εκτελεστεί δασοτεχνικά έργα προστασίας που αντιστοιχούν σε πάνω από 31.000 στρέμματα δασών. Για κάθε «αιολικό μεγαβάτ» (MW) που εγκαθίσταται, η αιολική ενέργεια «φυτεύει» περίπου 270 δέντρα.

❸ Είναι χρονικά και χωρικά εντοπισμένα και περιορισμένα. Όπως και κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, έχει επιπτώσεις οι οποίες, όμως, είναι μετρήσιμες, σημειακές και γνωστές εκ των προτέρων σε αντίθεση με τις συμβατικές πηγές ενέργειας και την πυρηνική ενέργεια. Οι επιπτώσεις αυτές μπορεί να ελαχιστοποιηθούν με ορθή χωροθέτηση και κατάλληλα μέτρα που προβλέπονται στους περιβαλλοντικούς όρους αδειοδότησης ενός αιολικού πάρκου.

❹ Είναι φιλικά προς τη βιοποικιλότητα. Η εμπειρία από τη μακρόχρονη λειτουργία αιολικών πάρκων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη έχει δείξει ότι αυτά μπορούν να συνυπάρχουν αρμονικά με τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα. Στα αιολικά πάρκα εγκαθίστανται, αν απαιτείται, συστήματα παρακολούθησης, όπως ορνιθολογικά ραντάρ, συστήματα βίντεο παρακολούθησης και θερμικές κάμερες που στα-

ματούν αυτόματα τις ανεμογεννήτριες, εάν υπάρξει κίνδυνος κρούσης με κάποιο πτηνό. ❺ Εξοικονομούν σημαντικές ποσότητες νερού, που διαφορετικά θα ξοδεύονταν για την ψύξη των σταθμών ορυκτών καυσίμων ή των πυρηνικών. Στην Ευρώπη, η αιολική ενέργεια εξοικονομεί κάθε έτος νερό που ξεπερνά την οικιακή κατανάλωση νερού όλης της Ελλάδας. Το 2030 θα εξοικονομεί 3-4 φορές περισσότερο.

Για να μεγιστοποιήσουμε τα παραπάνω οφέλη και για να έχουμε περισσότερη και πιο φθηνή ενέργεια με σταθερό κόστος, πρέπει να εγκαθιστούμε αιολικά πάρκα εκεί που φυσάει περισσότερο. Γι' αυτό σε χώρες με ορεινό ανάγλυφο, όπως η Ελλάδα, συνθίξεται να γίνεται η εγκατάστασή τους σε βουνοκορφές, όπου το αιολικό δυναμικό είναι πιο έντονο. Όμως, πρωτοβουλίες όπως τα «Απάτητα Βουνά» ή οι υπό εκπόνηση ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες, που έχει αναθέσει το κράτος σε μελετητές, αποκλείουν ή προτείνουν τον αποκλεισμό της εγκατάστασης αιολικών πάρκων από μεγάλες εκτάσεις χωρίς καν να επιτρέπεται να εξεταστεί αν υπάρχει αναστρέψιμη ή μη περιβαλλοντική επίπτωση. Τέτοιες οριζόντιες πολιτικές δίνουν λανθασμένο μήνυμα και δεν συνάδουν με τον στόχο για κλιματική ουδετερότητα.

Οι χώρες της Μεσογείου, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, είναι από τις πρώτες που θα βιώσουν τις συνέπειες από την υποβάθμιση του κλίματος. Είναι σημαντικό να υπάρχουν ημέρες υπενθύμισης της ανάγκης για προστασία του περιβάλλοντος, αρκεί να μην περιοριζόμαστε σε ημερήσιες δράσεις και εκπηλώσεις εορτασμού, αλλά να εφαρμόζουμε καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου συγκροτημένες πολιτικές, που θα συμβάλλουν στην πραγματική προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.